

LA LLUM DE LES NENES

PROGRAMA DE ACCESO A EDUCACIÓN PARA LA PREVENCIÓN DE LA VIOLENCIA CONTRA LAS NIÑAS

CORRE
PER UNA
CAUSA

entrecultures

ONG JESÛITA PER A L'EDUCACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT

ÍNDEX

PRESENTACIÓ D'ENTRECULTURES.....	3
LA LLUM DE LES NENES: OBJECTIUS I RESULTATS	3
JUSTIFICACIÓ DE LA INTERVENCIÓ.....	4
PAÏSOS ON ES DESENVOLUPA	5
EXEMPLES CONCRETS DE LES INTERVENCIIONS PER LÍNIES.....	7
IMPACTES I TESTIMONIS DE NENES QUE ESTAN TRANSFORMANT LA SEVA VIDA.	10
FACTORS CLAU PER A L'ÈXIT DEL PROJECTE.....	13
INNOVACIÓ SOCIAL.....	13

PRESENTACIÓ D'ENTRECULTURES

Entrecultures és una ONG de Desenvolupament promoguda per la Companyia de Jesús que creu en l'educació com a eina clau per construir un món just i sostenible.

Per tal d'aconseguir-ho, impulsa projectes de cooperació per contribuir al desenvolupament dels països més vulnerables, treballa en propostes educatives que fomenten valors com la solidaritat o la igualtat de drets i participa en accions de sensibilització i incidència política per recordar, tant a la ciutadania com als representants polítics, la responsabilitat que tenen davant de desafiaments globals com la desigualtat o la mobilitat humana.

També ofereix programes de voluntariat local i internacional i fomenta espais de diàleg i participació amb empreses per donar cabuda a tot tipus d'actors socials amb el propòsit de transformar la realitat.

Entrecultures treballa a través de dos grans socis també de la Companyia de Jesús: la xarxa educativa Fe y Alegría i el Servei Jesuïta a Refugiats (SJR).

LA LLUM DE LES NENES: OBJECTIUS I RESULTATS

La Llum de les Nenes té l'objectiu d'atendre nenes i adolescents que han patit violència o que viuen en contextos durs, en els quals estan exposades al matrimoni forçós, la violència de gènere, el refugi i el desplaçament, la mutilació genital o la violència sexual.

Aquest programa va néixer el 2012 a partir d'Entrecultures i des d'aleshores hem atès més de 32.000 nenes en 15 països d'Amèrica i Àfrica.

Per assolir els nostres objectius de disminuir la situació de violència física, psicològica i sexual que pateixen les nenes, treballem en tres línies:

1. ATENCIÓ A NENES I ADOLESCENTS VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA. Oferim rehabilitació psicològica i social a les nenes víctimes de violència, millorant la seva autoestima i realitzant activitats de formació i integració.
2. PREVENCIÓ DE VIOLÈNCIA CONTRA LES NENES. Prevenim i denunciem la violència contra les nenes, generant entorns escolars segurs per a elles, i treballant a més amb docents i famílies. Oferim formació en salut sexual i reproductiva i generem entorns escolars segurs que promoguin relacions equitatives per prevenir la violència de gènere.
3. ACCÉS EDUCATIU PER A NENES. L'educació és el mitjà fonamental per aconseguir el canvi i la justícia. Fomentem l'accés a l'educació i la permanència escolar a través de beques i de reforç escolar.

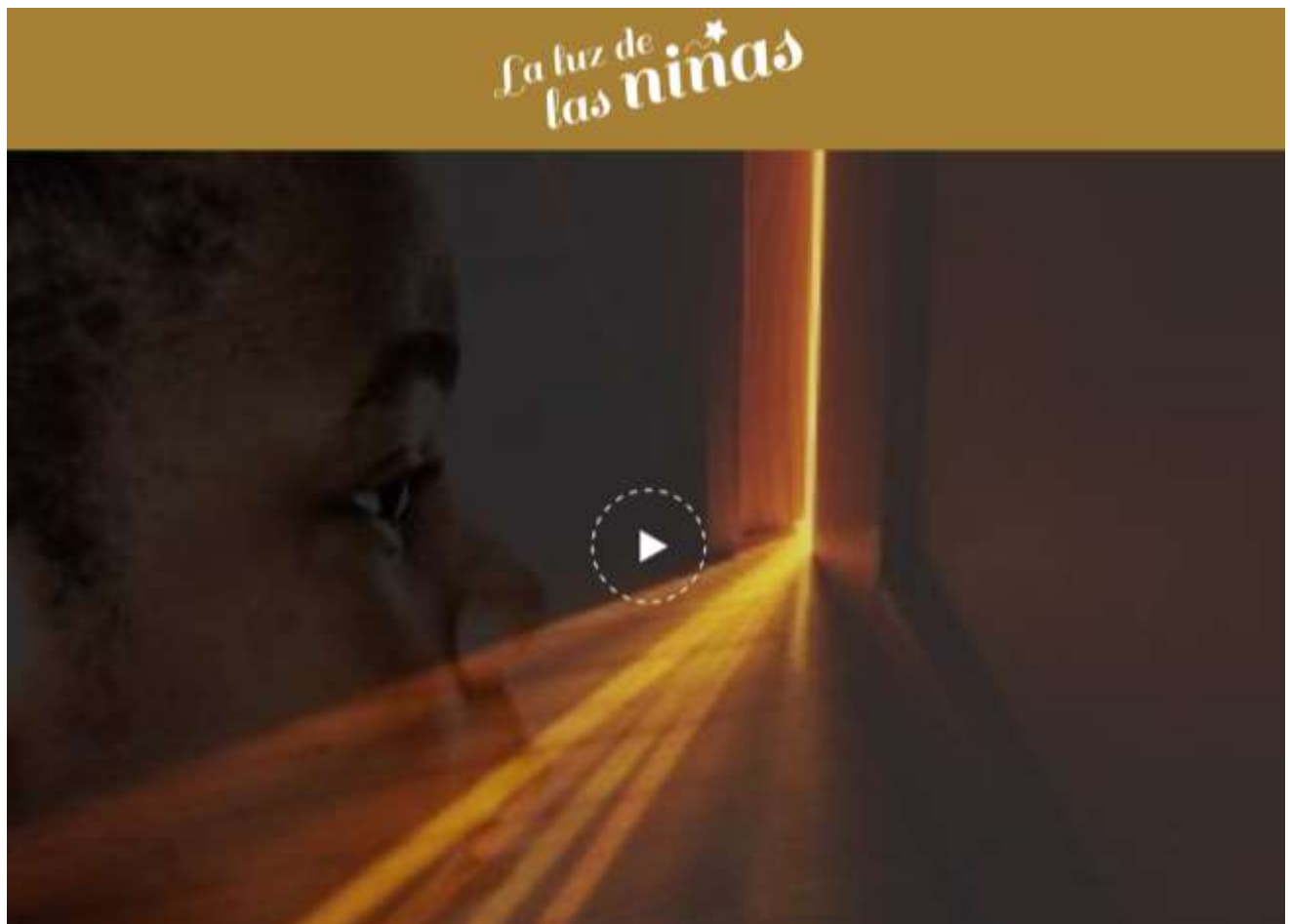
Recentment hem llançat una campanya de sensibilització (www.laluzdelasninas.org) per aconseguir atendre 8.235 nenes el 2020.

JUSTIFICACIÓ DE LA INTERVENCIÓ

L'ombra de la violència amenaça més de 240 MILIONS DE NENES A TOT EL MÓN, i provoca greus seqüeles psicològiques, físiques i socials que marquen per sempre i allunyen les nenes de la seva infància i de les oportunitats de futur:

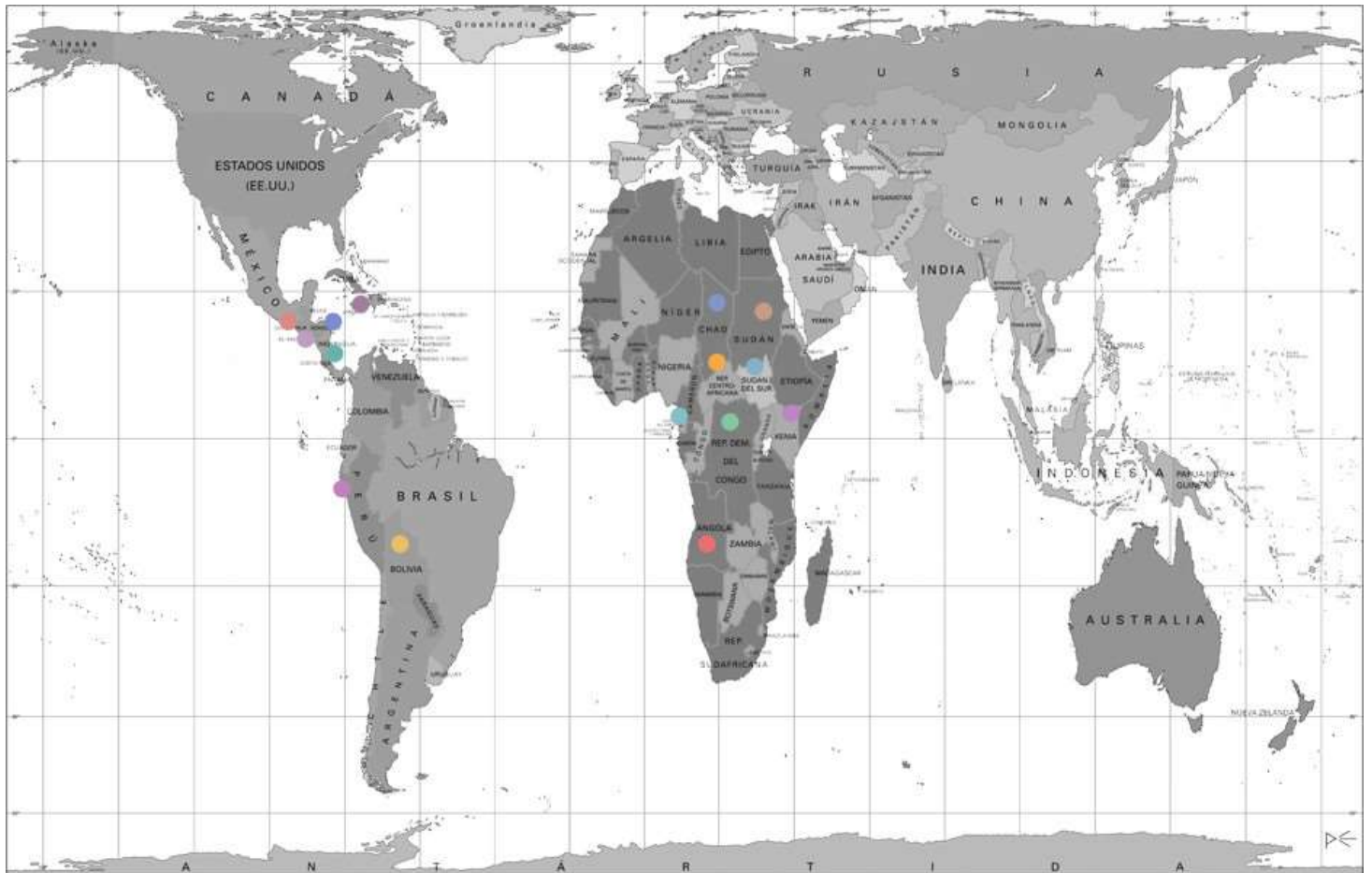
1. MÉS DE 200 MILIONS DE NENES AL MÓN HAN SOFERT MUTILACIÓ GENITAL. A part de provocar danys psicològics greus, genera problemes en l'embaràs i en el part, disfuncions sexuals i infeccions cròniques. Els costos associats a la cerimònia de la mutilació poden comportar l'abandonament de l'escola a causa de la impossibilitat per part de la família d'assumir tots dos costos.
2. CADA ANY 12 MILIONS DE NENES SÓN CASADES ABANS DE FER ELS 18 ANYS. Les taxes més altes de matrimoni infantil es donen en els països al sud del Sahel: República Centreafricana (68%); Txad (67%) i Sudan (52%).
3. 150 MILIONS DE NENES HAN SOFERT VIOLÈNCIA SEXUAL. El 27% de les nenes del món pateix violència sexual, i és a Llatinoamèrica on el panorama és més preocupant: el 2017 més d'un milió de nenes i adolescents van ser víctimes d'aquest tipus de violència.
4. EL 99% DELS 4,5 MILIONS DE PERSONES VÍCTIMES DE TRÀFIC I EXPLOTADES SEXUALMENT SÓN DONES I NENES. L'edat mitjana de les nenes objecte d'explotació sexual és entre els 11 i els 14 anys, atrapades en espirals de violència que inclouen violació, tortura, avortaments forçats i amenaces d'assassinat a familiars.

LA LLUM DE LES NENES es proposa pal·liar l'ombra de violència que amenaça les nenes. VOLEM QUE BRILLI LA SEVA LUM.

[Veure el vídeo de context del programa LA LLUM DE LES NENES \(2 min\)](#)

PAÏSOS ON ES DESENVOLUPA

En la seva història, el programa es porta a terme en 15 països d'Amèrica i Àfrica. El detall de les intervencions en cadascun dels països es pot veure fent clic en el nom del país:

[ANGOLA](#)

[BOLÍVIA](#)

[CAMERUN](#)

[TXAD](#)

[EL SALVADOR](#)

[GUATEMALA](#)

[HAITÍ](#)

[HONDURES](#)

[KENYA](#)

[NICARAGUA](#)

[PERÚ](#)

[RD CONGO](#)

[REPÚBLICA CENTREAFRICANA](#)

[SUDAN](#)

[SUDAN DEL SUD](#)

LES NOSTRES TRES LÍNIES D'ACCIÓ

LÍNIA 1 - ATENCIÓ A NENES I ADOLESCENTS VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA

Oferim rehabilitació psicològica i social a les nenes víctimes de violència, millorant la seva autoestima i realitzant activitats de formació i integració. Detectem i atenem la violència contra les nenes i acompanyem la denúncia dels casos més greus.

LÍNIA 2 - PREVENCIÓ DE VIOLÈNCIA CONTRA LES NENES

Prevenim i denunciem la violència contra les nenes, generant entorns escolars segurs per a elles i promovent relacions equitatives, treballant a més amb docents, famílies i institucions. Treballem per millorar la protecció de nenes i adolescents, així com la seva autoestima i autopercepció. Els oferim formació en salut sexual i reproductiva i, juntament amb la comunitat educativa, generem entorns escolars segurs que promoguin relacions equitatives que previnguin la violència de gènere a l'escola.

LÍNIA 3. - ACCÉS EDUCATIU PER A NENES

L'educació és un mitjà fonamental per assolir el canvi i la justícia social. L'escola pot ser un espai segur on es rebi una educació de qualitat, integral i inclusiva, i un agent que treballi en comunitat i en xarxa, ajudant a combatre la violència cap a les nenes.

Per això, fomentem l'accés a l'educació i la permanència escolar a través de beques, reforç escolar, distribució de lots d'higiene personal i acompanyament per a la millora del seu benestar psicosocial.

EXEMPLES CONCRETS DE LES INTERVENCIIONS PER LÍNIES

1. "CERCLES FELIÇOS" A GUATEMALA PER A L'ESCOLTA I EL DESENVOLUPAMENT DE L'AUTOESTIMA EN LES NENES

A través del nostre soci Fe y Alegría Guatemala, promovem, dins dels centres educatius, espais per a l'acompanyament i l'atenció psicosocial de les nenes. A través de les diverses activitats grupals i els tallers d'expressió artística i musical, les nenes troben un espai de protecció i seguretat per expressar-se i compartir.

2. ATENCIÓ PSICOSOCIAL A NENES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA INTRAFAMILIAR A HAITÍ

Amb Fe y Alegría a Haití, duem a terme un programa d'atenció psicosocial a les escoles dirigit a nenes que pateixen violència dins de l'entorn familiar. A més de l'acompanyament i l'atenció individual que els ajuda a reconstruir la seva autoestima, les dinàmiques grupals amb altres nenes, que inclouen expressió artística i cultural, els permet construir relacions i vincles positius entre elles.

3. "CERCLES DE CONFIANÇA" PER A LA PROMOCIÓ DE LA HIGIENE I LA SALUT MENSTRUAL AL TXAD

Treballem juntament amb el Servei Jesuïta a Refugiats al Txad donant suport a nenes i adolescents a través del repartiment de material per a la higiene personal, de la construcció de latrines i espais segurs per a elles i a través de la formació i la capacitat en temes de salut sexual i reproductiva.

S'han acomodat espais (Cercles de Confiança) on les noies poden expressar lliurement les seves preocupacions i els seus dubtes sobre la menstruació, els canvis físics i emocionals durant la pubertat, la prevenció de l'embaràs precoç i la violència sexual.

4. REFORÇ ESCOLAR A NENES DESPLAÇADES VULNERABLES A LA RD CONGO

A la RD Congo donem suport, a través del Servei Jesuïta a Refugiats, a l'accés i la continuïtat en l'educació de nenes desplaçades especialment vulnerables, prioritzant les que estan a càrrec de la família (menors i ancians).

En resposta de l'alt grau de deserció i abandonament de les nenes, la intervenció incideix en la formació i la capacitat a través de sessions de formació i tallers preparatoris per als exàmens finals. Aquestes formacions, a més de millorar la seva preparació, reforcen la seva confiança i autoestima.

5. ACOMPANYAMENT INTEGRAL A NENES EMBARASSADES A NICARAGUA

Juntament amb les Comunitats Eclesials de Base (CEBs) a Nicaragua, prevenim i atenem a nenes i adolescents que viuen unions i embarassos precoços. Donem suport a la seva continuïtat educativa amb beques escolars, els oferim acompanyament mèdic i psicològic i els ajudem en la construcció d'un projecte o pla de vida que els ajudi a generar canvis positius en les seves vides. A més, treballem per a la implicació i sensibilització de les famílies.

6. FORMACIÓ DOCENT PER IDENTIFICAR I DETECTAR LA VIOLÈNCIA CAP A LES NENES A PERÚ

Amb Fe y Alegría Perú estem incorporant a les escoles plans de formació per capacitar els docents en la detecció i identificació de casos de violència cap a les nenes. Els docents compten amb les eines necessàries per atendre i derivar les nenes víctimes de violència.

Així mateix, des de l'escola es treballa en coordinació amb les institucions competents per garantir una atenció integral a les nenes.

IMPACTES I TESTIMONIS DE NENES QUE ESTAN TRANSFORMANT LA SEVA VIDA

LA LLUM DE LES NENES ha aconseguit atendre més de 32.000 nenes des que es va iniciar el programa, el 2012. Alguns dels impactes han estat:

- Núm. de nenes que accedeixen a l'educació: 11.643. En aquest aspecte, un dels objectius destacats és assegurar que les taxes d'escolarització són del 80%.
- Núm. de nenes i dones que reben formació i ajuda en la línia accions d'empoderament i prevenció de la violència: 16.154.
- Núm. de nenes i dones víctimes de violència que són ateses i acompanyades: 6.502.

Més enllà dels números, darrere de la intervenció hi ha nenes que estan aconseguint accedir a oportunitats de canvi a les seves vides. Mostrem a continuació alguns exemples de vida.

LA KIM HA HAGUT DE LLUITAR DURAMENT PER PODER REPRENDR ELS SEUS ESTUDIS

La Kim ens explica en primera persona el que significa per ella i per les nenes com ella accedir a una educació. La Kim ens introdueix en les dificultats amb què es troben les nenes de les zones rurals de Guatemala, especialment les que viuen en llocs d'exclusió i en entorns d'exposició a la violència.

La Kim participa en el programa La LLUM de les NENES i, juntament amb la seva denúncia de les realitats d'injustícia, també vol llançar-nos un missatge d'oportunitat i optimisme, de LLUM per a les NENES a través de l'educació.

[Veure vídeo: https://youtu.be/H0qGtts8Gyg](https://youtu.be/H0qGtts8Gyg)

MAI NO DONARIA LES MEVES FILLES MENTRE FOSSIN PETITES EN MATRIMONI

Ens ho explica l'Iklas Saleh Ali, refugiada sudanesa en el camp d'Iridimi, a l'est del Txad. Precisament perquè ella va ser obligada a casar-se amb tan sols 15 anys i va haver d'abandonar els seus estudis, coneix les dificultats que viuen les nenes al Txad. Avui l'Iklas, amb 4 nens i 2 nenes a càrrec seu, continua els seus estudis amb una gran determinació a l'escola secundària. "L'educació és molt important per al futur dels meus fills."

Veure vídeo: https://youtu.be/ud2tMpn1_CE

FACTORS CLAU PER A L'ÈXIT DEL PROJECTE

Són moltes les claus d'èxit que estan provant que La Llum de les Nenes és un programa que està transformant veritablement la realitat. En destaquem aquests tres factors:

1- Treballar des de i amb la igualtat entre nens i nenes. Un dels factors d'èxit de la intervenció és que estem demostrant que, fins i tot en els contextos més durs, la igualtat és possible. A través de metodologies educatives innovadores, treballem tant amb nens com amb nenes en un procés de reflexió des del qual estem demostrant que les qüestions de desigualtat de gènere són construccions socials que els petits i les petites encara no tenen marcades.

2- Sensibilitzar i fer reflexionar les comunitats d'adults. Treballem amb pares, mares, docents i governs per incidir en els processos de canvi per a la igualtat. Especialment, prestem atenció al cessament de pràctiques que violen els drets humans fonamentals, com són la mutilació genital femenina, el tràfic de nenes o el matrimoni forçós, entre altres.

3- Abordar tant els símptomes com les arrels del problema. Busquem solucions transformadores a gran escala, a través de les nostres accions d'incidència política; però mentre ens mobilitzem en aquest canvi, també atenem les qüestions particulars que les petites pateixen en el seu dia a dia. N'és un senzill exemple el cas de la menstruació que detallem en el punt 'Aspecte Innovador'.

INNOVACIÓ SOCIAL

La intervenció és una innovació en si mateixa, ja que en moltes zones som els primers i únics a atendre aquesta problemàtica. Per exemple, de cara a identificar i atendre les nenes que han patit violència, hem creat una metodologia especial a través de la qual realitzem tallers per generar 'Cercles de confiança', en els quals les petites puguin expressar-se i compartir. A més, treballem amb nens i nenes des d'edats primerenques per promoure una educació en igualtat.

A més d'atendre les arrels de la problemàtica, mirem d'oferir solucions a aquelles qüestions que semblen menors però que són, tanmateix, un focus de discriminació i sofriment per a mils de nenes. Per exemple, qüestions menors com la menstruació. Moltes nenes no tenen accés a productes d'higiene bàsica, fet que es converteix en una barrera ja que els impedeix anar a l'escola durant el seu període. Per això, oferim formacions en salut sexual i reproductiva i les dotem de lots d'higiene bàsica per a què no es perdin ni un dia d'escola.

Atenem el problema des del grau micro fins al macro. Y, en aquest sentit, també són innovadores les nostres accions d'incidència: volem impulsar una protecció internacional dels Drets de les Nenes, per a què deixin de ser subjectes de violència, intimidació i abusos. Per aquest motiu, ens trobem en un procés de recollida de signatures per presentar una carta de peticions davant de l'Alta Comissionada de les Nacions Unides per als Drets Humans.

entreculturas

ONG JESÛITA PER A L'EDUCACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT

Més informació i contacte

Silvia Loro | Responsable de RSC

Fundación Entreculturas

C/ Maldonado 1-A, 3ª planta, 28006, Madrid

t: (+34) 91 5902672 (ext 1314) www.entreculturas.org